

Novruz btn tzahrind dirilik olan bayram

Novruz gnrlini yaayrğ. Uca Allahdan dilyirik ku, qlbrimizd hqiqi Novruz yaansn, ruhi durumumuz Hzrt Peymbr (s) v hli-Beytin () layiqli vziyyt glsin. Dua edirik ki, bu dnm btn xalqmzn Allah istyn duruma glmsin gtirib xarsn, hqiqi dyrlr trafnda birlmsin v slami kimliklrini yaatmasna, !imtahanlardan layiqinc xmasna sbb olsun

Aran Agentiliyi: Cm shbtlri

!Bismillhir-Rahmnir-Rahim

Novruz gnrlini yaayrğ. Uca Allahdan dilyirik ku, qlbrimizd hqiqi Novruz yaansn, ruhi durumumuz Hzrt Peymbr (s) v hli-Beytin () layiqli vziyyt glsin. Dua edirik ki, bu dnm btn xalqmzn Allah istyn duruma glmsin gtirib xarsn, hqiqi dyrlr trafnda birlmsin v slami kimliklrini yaatmasna, imtahanlardan layiqinc !xmasna sbb olsun Gnahlarn baland gn

Novruz byk flsfi chtlri yaadan bir bayramdr. mumilikd gtrsk, insann fitrtin tam uyun gln bir bayramdr Novruz. Br yaranan gndn bu nny, bu adt malik olub tbitin yenilmsini qeyd etmk. Mxtlif mdniyytldr, dnyann ksr yerlrind bu v ya digr formada tbitin oyann qeyd edirlr. Bu, insann fitrtind olan bir hiskdir yenilm gzlmk, yeniliyin intizarnda olmaq. V tbitin canlanmas kimi bir zahiri dyiklik ba vernd, insanlar buna mxtlif formada reaksiya veribr. Amma mbark dinimiz bu zahiri dyikliklrin mahiyytin varmaa, daxili v zahiri dyikliklrin harmoniyasna nail olmaa dvt edir. Sadc gzlliyi mahid etmk kifayt etmir; bu gzllikdn ibrt almaq, z durumunu bu gzlliyin ncabtlndirici enerjisi il znginldirmk grkliyi meydana glir. nsan z tutumuna uyun olaraq, bu harmoniyan tuta bilir, z daxili almini tbitin dyimsin uyun travtlndir .bilir

Hzrt Peymbr (s) v hli-Beytindn () gln hdislr d tsdiq olunur ki, Novruz kknd, mahiyytind bir lahi nuru dayan bayramlardandr. Tbrk n bugnk bhsimizd Novruzun batini mnalarn aqlayan hdislr toxunacaq. .Bu, onun ndr ki, Novruzun tk zahiri, grnn trflrin yox, mahiyytind olan chtlr d diqqt yetirmi olaq eyx Tusi z kitabnda Novruzla bal aadak hdisi nql edir: «mam Sadiq () Novruz gnnd buyurdu: «Novruz olan vaxt qsl et, tmiz paltar geyin, zn tirl v o gn oruc tut. (Sonra bu gnn xsusi namaznn qaydasn atdrd v sonra buyurdu:) Namazdan sonra kr scdsini yerin yetirib, dua edrsn. Bu trtibl 50-illik gnahlarn .«balanar

Gnmzd bzn mzakir edirlr ki yeri glmikn, bu, topluma vaxtar alanmaa chd edn viruslarn mhsuludur guya Novruzun slamla uyunluu yoxdur. Htta, Novruzun mbark dinimizin mahiyytin zidd olduunu iddia ednlr d taplr. Tbi ki, bunu o frdlr iddia ed bilir ki, baqa mslld d qeyri-slami mtlblri din ad altnda yeritmy chd edirlr. Hqiqtd is biz grk ki, Peymbrimiz (s) v mamlarmz () birmnal olaraq Novruz haqqnda ninki sadc olaraq msbt fikirdirlr, htta bu gnl bal hans dini ayinlri yerin yetirmyi d .mslmanlara yrdirlr

Zahiri v daxili keyfiyytlin vhditi

Diqqt edk ki, hr mnada ibrtlr dolu bir buyurudur bu. Qsl etmk tvsiy edilir digr slami bayramlarda oldu kimi, zahiri tmizliy diqqt yetirilir. slind bu, hmin gstriin mahiyytind duran batini tmizlikl harmonik vhditkil edn bir amildir. Tmiz paltar geyinmk zahiri sliqlily dvtidir v tzlnmy ardr. tirlnm zahiri xotirililikl daxili travtin laqsin bir iardir. nsann daxilind gzl bir bayram ab-havasnn yaranmasna mqddim olan .amilr sadalandqdan sonra, mbark hdisd oruc tutmaq tvsiysi var

Grrk ki, bu bayram gnnd insann tqvalla, bndliy trf getmsin bir dvt var. Zira, oruc bndliy ynli n yaxn yollardan biri kimi tqdim olunub mqdds Quran mntiqind. Oruc bir mlrdndir ki, insann daxilind gcl bir tnzimlm aparr. V mbark hdisd Novruz gn oruc tutmaq mslhti bu gnn bndliy ynli bir fenomen .olmasna akar dlildir

Bayramla bal digr mhm ml bu gnn xsusi namazdr. Tbi ki, shbt vacibi namazdan getmir, bu, bir msthb, byniln namazdr. Allah drgahnda bndliy iqrar olan bu ibadatin Novruz gnnd yerin yetirilmsi .bayramn vcudi mahiyytini aqlayan daha bir chtdir

Namazdan sonra kr scdsi yerin yetirmk tvsiy edilir. kr scdsi ta olunan nemtlr gr Uca Allaha atdran bndlik gndriidir. nsan ox vaxt nemtlrin hatsind olur, badan-ayaa nemtlrdn bhrlnir, faydalanr, amma .bunun frqin varmr

nsana bir kr etm drsi keir mam Cfr Sadiq (). nki, insan slind tk el Novruzda, baharda olan nemtlrin frqin varsa, daima kr iind olar. I bir tbit yenidn dirilir. nsan ists d, istms d, geni nemtlr onun ixtiyarna verilir. Hm trafda bir iklnm var, bir gzllik var, hm d bu gnldr insanlarn daxilind bir oyan ba verir. nsanlarn halnda bir dyiiklik yer alr. Yaayb-yaratmaq n gcl daxili impuls yaranr. Bu nemtlrin mqabilind .insann daxilind bir tkkr hissini yaranmas v tzahr etdirilmsi Novruza xas mlldndir
Novruzun hqiqi dyri

Mbark hdisd gstrilir ki, myyn edilmis bu trtibl yerin yetiriln ibadt 50-illik gnahlarn balanmasna sbb olur. Yni, insan Novruzun mahiyyetini doru yaatsa, dzgn yaatsa, hmin gn hqiqi Novruz kimi keirts insan n yeni bir gn olacaq. Dnki gn arxada qalacaq. Hm xronoloji baxmdan, hm d ruhi-mnvi baxmdan. Oruc tutmaq, namaz qlmaq, kr scdsi yerin yetirmk hqiqi trtib v mzmunla yerin yetirils, gnahlarn insann ruhunda qoyduu dhtli v drin, eybcr izlri silir, ruhi yaralar saaldr. Bellikl, insann daxili almi gnahlardan tmizlnir. nsan bir bndlik durumu ld edir ki, onu hqiqi yeniliy, mahiyytc yeni gn aparr. nsann Allaha doru bir hrkti rsy glir. Bu hrktin hdfi yaradl hikmtin uyun bir duruma glmkdir. Bu hrktin trayektoriyas insana xas yaamdr. nsana bir mrcit var Novruzda. nsan bu mrciti cavablandrdqda, z ruhiyyisini bayramn .zatnda olan iql hrktl uzladrr

Byk slam alimlrindn olan llam Mclisi z kitabnda nql edir ki, Mnna deyir: «Novruz gn mam Sadiqin () yanna getdim. mam Sadiq () buyurdu: «Bu gnn dyrini, qiymtini bilirsni?». Dedim: «Bu gn cmlr /qeyri-rblr/ ziz tuturlar v bir-birlrin hdiyy verirlr». mam () buyurdu: «Allahn adna and olsun ki, bu, qdim bir adtdir...». Sonra buyurdu: «Ey Mnna! Novruz gn hmin gndr ki, Allah bndlrindn Ona prsti etmlri, rik .««qomamalar, Peymbr (s) v Hcctlrin () trfdar olmalar v mamlara () iman gtirmlri bard hd-peyman ald Mlum olur ki, Novruz gn insann bir hd-peyman etdiyi gndr. slind insann inanca hazrl, slama hazrl, dorunu qbul etmy hazrl hmin o hd-peymana qaydr. nsan imana, din glnd zn qaydr, z mahiyytind, fitrtind olan hd-peymana riayt edir. Doruluq, dzgnlk insann zatndadr. V insan hanssa ncib xsusiyatlrni ld ednd, slind z fitrtin qayd hyata keirir. Msln, insan doru danmaa baladqda z hqiqi durumuna, z .mahiyytin qaytm olur. Bu hd-peyman Novruz gn alnb insanlardan

Hammza ynli bir atdrdr bu. Bndlik hd-peyman vermiik. Allaha bnd olmaq. Onun buyurularn yerin yetirmk. Ona rik qomamaq. Daxili v xarici btlr tapnmamaq. nsan olmaq, insan kimi, insana layiq yaamaq. Zlm etmmk n zn, n d trafdaklarna. Zlm rvac vermmk. Frdi v ictimai hyatda lahi dyrlri .yaatmaq
Btlrin qrlnd gn

Mbark hdisin davamnda mam () buyurur: «Bu, Gnind xd, klklrin smy balad v torpaqdak glrlin bhrlndiyi gndr. Bu, Hzrt Nuhun () gmsinin Cud dann sahilin xd bir gndr. Cnab Cbrailin () slam Peymbrin (s) nazil oldu v Hzrt Peymbrin (s) mam lini () Mscidl-Hramda /Kb evind/ Qreyin btlrini sndrmaq n iynlrin .xartd v hminin Hzrt brahimin () btlri qrd bir gndr

.«Bu gn Hzrt Peymbrin (s) z shablrin Hzrt liy () beyt etmlri bard gstri verdiyi bir gndr Novruz btsndran bir gndr. Novruz znd btdatman simvoliz edn bir gndr. Hzrt brahim () bu gnd insanlara nicat yolu gstrrk, btlri qrmadr. Hzrt Cbrayl () Novruz gnd Peymbrimiz (s) nazil olmur. Bu .nazilolma il, slind btn dnyada global bir btsilkim prosesin rvac verilmidir Novruz gnd Peymbrimiz (s) z mbark iynlrin zizi Hzrt lini () qaldrmdr. Bu, o zaman idi ki, mqdds Mkk fth olunmudu v Kb evi, Qreyin yzillrl insanlarn beyinlrini dumanlandrb mnft gtrmk n istifad etdiyi btlrdn .tmizlnilirdi. Hzrt li () Kb evin qalxaraq, btlri qrm, datmdr

Novruz bir yenilik gndr. Novruz khn taltlrdn, insan ruhunu rivlndirn doqma v stereotiplrdn hr mnada .qurtulub, bunlar dadb, tzlik, hqiqilik v znqaydn brqrar edildiyi bir gndr

Amma bt dedikd, tkc qdim btlr nzrd tutulmur. Gnn btlri artq rbistan shralarnda olan o da v taxta btlr deyil. Gnn btlrini tanyb, qlblri onlardan tmizlmk lazmdr. nsanlar bzn zlrini adraraq, sylrini qdim btlr doru ynlidirlr. Yqin, ki, bel znaldatma, znadrma daha asan v rahat yolu semk istyindn irli glir. Amma

dinimiz znaldata bynmir v hqiqi btlri tanyb, daima onlara tapnmaqdan, prstidn qurtulma, qlbi buxov
.edn bu btlri datma istyir insandan

Novruz v Qdir-Xum

nmlı msllrdn biri d budur ki, Qdir-Xum hadissi Hzrt Peymbrin (s) mslmanlar agah etmsi ki, ondan
sonra vsisi v xlifsi Hzrt lidir () Novruz gnnd ba vermidir. Novruz gnnd Rsuli-krm (s) mmt mrcit edrk,
onlarn vlisinin, rhbrinin, imamlarnn Hzrt li () olmasn elan edrk, onlardan beyt rhbr kimi tanma,
.buyurulara riayt etm hdi ald

Diqqt etsk, grrik ki, Novruzun mahiyytind nec bir dirilik var. Bu diriliyin mahiyytin varsaq, grrik ki, tbitin
zahiri oyan il yana, insann vcudi durumunu dyin amillr var bu gnd. nsann daxilind bir dirilik potensial
qoyulur. Daimi bir vicdan hissi, Allah tanma hissi, haqq tanma hissi var Novruzun batinind. Vcudi
.diriliyi tnzimlmk n yolgstni tanma v ardnc getm potensial qoyulmudur Novruzda

Bu gnd bir imtahanlar salnamsi var. Bu gnd Hzrt Nuh () olmazn tinliklr sin grib, imtahanlardan n yxsk
sviyyd xb, saleh bndlrli birlikd olduu gmiyl sahil yan alr. Btn mr milyardlarla insan n rnk olan bir mqdds
.simaya Hzrt Peymbr (s) bu gnd Hzrt Cbrayl nazil olmu v briyytin nicat n mjd gtirmidir

Btn tzahrlrind dirilik var Novruzun. Btn bu sadalanan tbrklrin hr biri hqiqi mnada bir Novruzdur, bir
.yenilikdir. z il dirilik, oyaqlq, ayqlq gtirn bir yenilikdir Novruz

Novruzun myyn bir xurafatla brmk chdlri d yox deyil. Bunlar tdrici aradan gedn bir msllrdir v hlli
maarifilik mstvisindn keir. Odur ki, bunlara bnd olmaq grk deyil, Novruzun mahiyytin nqr salmaq
lazmdr. Bu mahiyytd is axtaran adam, qlbi nicat arayan insan yalnq gzllik v msbtlik tapacaqdr. O qdr
nhng ruhi potensial var Novruzda ki, btn sylr baxmayaraq, htta Sovet dnmind d onu aradan apara
.bilmdilr. Btn dmncsin sy v chdlr baxmayaraq, Novruzun untdura bilmdilr bu millt

Uca Allahdan dilyimiz budur ki, biz bu bayram dzgn drk etmyi, dzgn yaatma qismt etsin v xalqmza da
!hr mnada gnrlinin hqiqi Novruz olmasn nsib etsin! Amin

,Hac lqar brahimolu

ilahiyat-filosof

rihr «Cm» mscidinin imam-camaat